

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

ÚSTREDIE – Útvar inšpekcie ochrany prírody a krajiny
Jeséniová 17/D, 831 01 Bratislava

Číslo:3397001514/7529-36479/Dob

Bratislava 15.12.2014

ROZHODNUTIE NADOBUDLO
PRÁVOPLATNOSŤ DŇOM 19. 12. 2014
DŇA 31. 12. 2014 PODPIS

Slovenská inšpekcia životného prostredia – ústredie, útvar inšpekcie ochrany prírody a krajiny ako orgán štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny podľa § 64 ods. 1 písm. b) a § 66 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, príslušný podľa § 10 ods. 5 zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci odvolania podaného subjektom [redacted]

proti rozhodnutiu Slovenskej inšpekcie životného prostredia – Inšpektorátu životného prostredia Bratislava, odboru inšpekcie ochrany prírody a krajiny, zo dňa 8.10.2014 č. 3397101914/6379-28669/Bly o uložení pokuty podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, vydáva toto

rozhodnutie

Slovenská inšpekcia životného prostredia – ústredie, útvar inšpekcie ochrany prírody a krajiny podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov odvolanie podané subjektom [redacted], **z a m i e t a** a rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia – Inšpektorátu životného prostredia Bratislava, odboru inšpekcie ochrany prírody a krajiny zo dňa 8.10.2014 č. 3397101914/6379-28669/Bly **p o t v r d z u j e.**

O d ů v o d n e n i e

Slovenskej inšpekcii životného prostredia – ústrediu, útvaru inšpekcie ochrany prírody a krajiny ako odvolaciemu orgánu (ďalej len odvolací orgán) bolo dňa 5.11.2014 postúpené odvolanie subjektu [REDAKOVANÉ] (ďalej len účastník konania) proti rozhodnutiu Slovenskej inšpekcie životného prostredia – Inšpektorátu životného prostredia Bratislava, odboru inšpekcie ochrany prírody a krajiny (ďalej len prvostupňový správny orgán) zo dňa 8.10.2014 č. 3397101914/6379-28669/Bly (ďalej len rozhodnutie).

Prvostupňový správny orgán podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 543/2002 Z.z.) rozhodnutím uložil účastníkovi konania pokutu 2 700 eur (slovom dvetisíc sedemsto eur) za to, že na konci januára 2014 poškodil neodborným rezom 9 ks drevín druhu lipa malolistá (*Tilia cordata*) rastúcich v areáli cintorína v Štefanove (p.č. 159/1 k.ú. Štefanov), čím podstatne a trvalo znížil ekologické a estetické funkcie týchto drevín, teda za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil tým, že v rozpore s § 47 ods.1 zákona č. 543/2002 Z.z. poškodil dreviny, čím naplnil skutkovú podstatu iného správneho deliktu podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z.

Proti rozhodnutiu o uložení pokuty podal účastník konania odvolanie doručené na prvostupňový správny orgán dňa 27.10.2014 v zákonom stanovenej lehote, v ktorom nepopiera spáchanie skutku, ale namietla, že prvostupňový správny orgán pri určení výšky sankcie, ktorú pokladá za likvidačnú, nedostatočne posúdil nasledovné poľahčujúce okolnosti :

1. Ide o prvé protiprávne konanie voči zákonu o ochrane prírody a krajiny a nebolo úmyslom poškodenie drevín, išlo o nebanlivé zavinenie
2. Orez bol vykonaný na základe písomnej objednávky a podľa priamych pokynov starostu obce Štefanov, preto by mohla byť zodpovednosť za skutok rozdelená medzi dva subjekty. V tejto súvislosti poznamenal, že by sa mohlo analogicky postupovať pri poškodení ako pri výrube drevín, kde je daná možnosť postihnúť nielen subjekt, ktorý drevinu vyrúbal, ale aj subjekt, ktorý dal na výrub pokyn.

Na základe uvedených skutočností žiada znížiť pokutu a zároveň nariadiť opatrenia v zmysle § 91 ods.7 zákona č. 543/2002 Z.z.

Odvolací orgán preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a zistil, že: Prvostupňový správny orgán na základe podnetu v súvislosti s poškodením drevín na cintoríne v obci Štefanov vykonal dňa 11.2.2014 štátny dozor u účastníka konania, ktorý bol realizátorom orezu predmetných drevín. K uvedenému orezaniu drevín poskytol ústne vyjadrenie ako aj zmluvu o vykonaní prác zo dňa 22.01.2014 starosta obce Štefanov. Prvostupňový správny orgán zároveň odmeral obvody orezaných drevín vo výške 130 cm nad zemou a zhotovil fotodokumentáciu orezaných drevín.

Listom zo dňa 12.02.2014 požiadal prvostupňový správny orgán Štátnu ochranu prírody SR regionálne centrum ochrany prírody v Modre Správu Chránenej krajinej oblasti Záhorie (ďalej len ŠOP SR) o odborné stanovisko, či v zmysle § 17 ods. 2 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. bol rez realizovaný odborne, a či rezom došlo k poškodeniu predmetných drevín. V prípade poškodenia drevín požiadal o určenie miery poškodenia a o vyčíslenie spoločenskej hodnoty poškodených drevín podľa vyhlášky č. 24/2003 Z.z pre účel posúdenia závažnosti nepovoleného konania.

V odbornom stanovisku ŠOP SR zo dňa 25.02.2014 bolo uvedené, že „*Lipy sú dreviny, ktoré obyčajne znášajú pomerne dobre orezy konárov ako aj korún aj vo vyššom veku. ŠOP SR zhodnotila, že v prevažnej miere ide o staršie jedince, ktorých obvod kmeňa vo výške 130 cm nad zemou sa pohybuje v rozpätí od 120 až po 266 cm. Cintorín kde sa lipy nachádzali, patrí medzi miesta, ktoré ľudia navštevujú pomerne často, v prípade pohrebov je tu zhromaždených aj veľa ľudí naraz. Zrejme potreba orezu jednotlivých stromov vyplynula z obavy, že odlomené konáre môžu niekomu ublížiť resp. môžu poškodiť samotný hrob (v mnohých prípadoch ide o hodnotný majetok). Obec si zrejme uvedomila zodpovednosť, ktorú stromy so sebou prinášajú a rozhodla sa stromy radikálne orezať a skrátiť. Stromy plnia mnohé svoje funkcie aj na cintorínoch, čo mohlo byť dôvodom k tomu, že dreviny neboli odstránené úplne, ale boli iba orezané. Orez drevín nebol vykonaný odborným spôsobom, keďže pri jeho realizácii neboli dodržané niektoré zásadné postupy a metódy:*

- *orez bol vykonaný v termíne koniec januára 2014, čo je v rozpore s ustanovením § 17 ods. 5 vyhlášky č. 24/2003 Z.z,*
- *všetky konáre vrátane hlavných ramien boli skrátene približne na rovnakú výšku, čo zjavne nerešpektuje prirodzený tvar stromu, a má výrazne negatívny vplyv na estetický vzhľad stromov. Neboli zachované ani mladšie konáre s púčikmi, teda nová koruna sa bude musieť vytvoriť úplne odznovu a celá. Pri preriedovaní a skracovaní koruny sa vôbec nerešpektoval jej pôvodný tvar a nebol ani uplatnený rozdielny prístup k odstraňovaniu konárov rôznej kategórie.*
- *žiadne rezné rany neboli po oreze odborne ošetrené.*

Orezom stromov došlo k odstráneniu takmer celej koruny, čím sa ich momentálna estetická a ekologická hodnota znížila o 80 % . Reálne poškodenie však bude možné potvrdiť až na konci vegetačnej doby, kedy sa ukáže ako sa stromy vyrovnali s takýmto radikálnym zásahom. “

Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. sa zakazuje poškodzovať a ničiť dreviny. Podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. je poškodzovanie drevín každé konanie alebo opomenutie konania, ktoré môže bezprostredne alebo následne podstatne a trvalo znížiť ekologické a estetické funkcie drevín alebo zapríčiniť ich odumretie.

Podľa § 17 ods. 5 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. rez živých konárov listnatých drevín s priemerom viac ako 5 cm sa vykonáva vo vegetačnom období od 1.apríla do 30. septembra. V inom ako vegetačnom období možno taký rez vykonať len v prípadoch bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka alebo značnej škody na majetku.

Vykonaným štátnym dozorom bolo zistené, že účastník konania porušil § 47 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z., tým že neodborným orezom poškodil 9 ks drevín druhu lipa malolistá rastúcich v areáli cintorína a 1 ks dreviny lipa malolistá (*Tilia cordata*) rastúcu napravo od chodníka smerom ku kostolu v Štefanove. Taktiež orezy v termíne január a február 2014 boli realizované

v rozpore s § 17 ods. 2 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. Prvostupňový správny orgán pri posúdení miery poškodenia vychádzal jednak z odborného stanoviska ŠOP SR, o ktoré požiadal počas štátneho dozoru, ktorá zhodnotila orezy ako veľkého rozsahu, a posúdila tiež estetickú a ekologickú hodnotu drevín, ako aj z vlastných odborných znalostí nadobudnutých počas takmer 20-ročnej praxe v ochrane drevín. Niet pochyb, že vykonaným zásahom došlo k značnému poškodeniu drevín. Na základe odmeraných obvodov orezaných drevín vo výške 130 cm nad zemou stanovil poškodenie orezaných drevín ako ťažké v rozsahu 80 % s vyčíslením ich spoločenskej ujmy.

Spoločenská hodnota drevín sa stanovuje podľa § 36 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. v súlade s prílohou č. 33 podľa skupiny stromov (listnaté opadavé), obvodu kmeňa vo výške 130 cm nad zemou a podľa prílohy č. 36 sa upravuje prirážkovým indexom podľa charakteristiky drevín (dlhoveká drevina, dreviny rastúca na cintoríne) a vyjadruje sa v eurách. Podrobnosti o výpočte spoločenskej ujmy (rozdiel spoločenskej hodnoty pred orezom a po oreze) sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Por. č. dreviny	Druh dreviny	Hodnota dreviny pred rezom	Obvod kmeňa (v cm vo výške 130 cm)	Stupeň poškodenia pred rezom, krátkovekosť, dlhovekosť, miesto rastu (index)	Poškodenie dreviny spôsobené rezom (index)	Spoločenská ujma spôsobená rezom (rozdiel hodnoty dreviny pred rezom a po reze)
1.	Lipa malolistá (Tilia cordata)	1971,71 €	213	dlhoveká drevina (1,1) cintorín (1,2)	ťažké – 80 % (0,4) 788,68 €	1183,03 €
2.	Lipa malolistá (Tilia cordata)	1270,66 €	120	dlhoveká drevina (1,1) cintorín (1,2)	ťažké – 80 % (0,4) 508,26 €	762,40 €
3.	Lipa malolistá (Tilia cordata)	1971,71 €	211	dlhoveká drevina (1,1) cintorín (1,2)	ťažké – 80 % (0,4) 788,68 €	1183,03 €
4.	Lipa malolistá (Tilia cordata)	2234,61 €	245	dlhoveká drevina (1,1) cintorín (1,2)	ťažké – 80 % (0,4) 893,84 €	1340,77 €
5.	Lipa malolistá (Tilia)	1971,71 €	195	dlhoveká drevina (1,1) cintorín (1,2)	ťažké – 80 % (0,4) 788,68 €	1183,03 €

	cordata)					
6.	Lipa malolistá (Tilia cordata)	1971,71 €	203	dlhoveká drevina (1,1) cintorín (1,2)	ťažké – 80 % (0,4) 788,68 €	1183,03 €
7.	Lipa malolistá (Tilia cordata)	1971,71 €	202	dlhoveká drevina (1,1) cintorín (1,2)	ťažké – 80 % (0,4) 788,68 €	1183,03 €
8.	Lipa malolistá (Tilia cordata)	1533,55 €	138	dlhoveká drevina (1,1) cintorín (1,2)	ťažké – 80 % (0,4) 613,42 €	920,13 €
9.	Lipa malolistá (Tilia cordata)	2541,32 €	261	dlhoveká drevina (1,1) cintorín (1,2)	ťažké – 80 % (0,4) 1016,53 €	1524,79 €
					spolu:	10463,24€

Kontrolné zistenia sú uvedené v protokole vyhotovenom dňa 24.3.2014 (ďalej len protokol) a účastník konania bol s nimi oboznámený dňa 31.3.2014. Vo svojom vyjadrení uviedol, že práce boli vykonané na základe požiadavky vlastníka a správcu cintorína – Rímskokatolíckej farnosti Štefanov a obce Štefanov. Pri výkone bol vždy prítomný jeden z majiteľov cintorína. Orezy boli vykonané z dôvodu ohrozenia bezpečnosti občanov a majiteľov pomníkov na cintoríne. Termín bol určený na základe požiadavky objednávateľa, vzhľadom na nutnosť orezu, a takisto aj rozsah orezu bol určený objednávateľom.

Na základe kontrolných zistení začal prvostupňový správny orgán dňa 25.4.2014 voči účastníkovi konania správne konanie vo veci uloženia pokuty za porušenie § 47 ods.1 zákona č. 543/2002 Z.z. tým, že na konci januára 2014 neodborným rezom poškodil 9 ks drevín druhu lipa malolistá (Tilia cordata) rastúcich v areáli cintorína v Štefanove (p.č. 159/1 k.ú. Štefanov) a 1 ks dreviny lipa malolistá (Tilia cordata) rastúcu napravo od chodníka smerom ku kostolu v Štefanove. teda za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil tým, že v rozpore s § 47 ods.1 zákona č. 543/2002 Z.z. poškodil dreviny, čím naplnil skutkovú podstatu iného správneho deliktu podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z.

Do zápisnice z ústneho pojednávania dňa 5.5.2014 účastník konania uviedol, že orez do tej miery bol vykonaný preto, lebo konáre orezávaných stromov boli poškodené a orezávali sa až pokiaľ nebolo vidno zdravé drevo. Ďalej uviedol, že má záujem o zaškolenie pracovníkov vo veci orezov drevín, v budúcnosti bude takéto zásahy konzultovať s odborníkom a zo vzniknutej situácie sa poučil.

Prvostupňový správny orgán zhodnotil konanie účastníka konania v rozpore s § 47 ods.1 zákona č. 543/2002 Z.z. tým, že v termíne január a február 2014 poškodil neodborným orezom 9 ks drevín na cintoríne a 1 ks dreviny rastúcej napravo od chodníka smerom ku kostolu v obci Štefanov, a podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. uložil účastníkovi konania rozhodnutím č. 3397100614/4058-15065/Bly zo dňa 21.5.2014 pokutu za iný správny delikt vo výške 3 000 eur.

Voči danému rozhodnutiu sa účastník konania v zákonom stanovenej lehote odvolal.

Dňa 14.8.2014 vydal odvolací orgán rozhodnutie č.3397000914/5419-23727/25/2014/Dob, ktorým podľa § 59 ods.2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie s tým, že prvostupňový správny orgán sa v novom konaní vysporiada so skutočnosťami uvedenými v stanovisku ŠOP SR a doplní podrobnejší spôsob a postup pri stanovení výšky spoločenskej hodnoty orezaných drevín, ako aj oboznámi účastníka konania o nové dôkazy v súvislosti s posudkom Ing. Marcela Trnovského a Ing. Tomáša Fraňa zo spoločnosti Arbor Vitae – Arboristika, s.r.o. a dá mu možnosť vyjadriť sa k novým podkladom pre rozhodnutie.

Prvostupňový správny orgán na základe vykonaného dokazovania vyhodnotí a zdôvodní všetky nazhromaždené dôkazy.

Na základe uvedených skutočností začal dňa 8.9.2014 prvostupňový správny orgán nové konanie vo veci uloženia pokuty za protiprávne konanie za porušenie § 47 ods.1 zákona č. 543/2002 Z.z. tým, že na konci januára 2014 poškodil orezaním 9 ks drevín druhu lípa malolistá (*Tilia cordata*) rastúcich v areáli cintorína v Štefanove (p.č. 159/1 k.ú. Štefanov), teda za iný správny delikt podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z.

Vyhláška č. 24/2003 Z.z. bola novelizovaná s účinnosťou od 15.06.2014 a podľa § 17 ods. 2 sa nepovažuje za poškodzovanie dreviny akékoľvek konanie alebo opomenutie konania, ak ide o dreviny, na ktoré sa podľa § 47 ods. 4 zákona č.543/2002 Z.z. nevyžaduje súhlas na výrub.

Podľa § 47 ods. 4 písm. e) zákona č.543/2002 Z.z. sa súhlas na výrub drevín nevyžaduje, ak povinnosť výrubu vyplýva z osobitných predpisov. Toto ustanovenie sa týka orezania 1 ks dreviny druhu lípa malolistá rastúcej pod elektrickým vedením napravo od chodníka smerom ku kostolu. Orežanie tejto dreviny uskutočnil účastník konania na základe výzvy ZSE a.s. ako správcu elektrickej siete, ktorá bola adresovaná na obec Štefanov. V danom prípade ide o povinnosť, ktorá vyplýva zo zákona č. 251/2012 Z.z o energetike, kedy je možné vykonať odstránenie a okliesnenie stromov, ktoré ohrozujú bezpečnosť alebo spoľahlivosť prevádzky energetických zariadení, ak tak po predchádzajúcej výzve neurobil ich vlastník. Nové konanie nebolo preto začaté za 1 ks dreviny druhu lípa malolistá rastúcej pod elektrickým vedením napravo od chodníka.

V zápisnici z ústneho pojednávania je ďalej uvedené, že účastník konania dostal kópiu posudku Arbor Vitae Arboristika s.r.o. zo dňa 23.6.2014 a hodnotiacej správy Ing. Marcela Trnovského zo dňa 23.6.2014, odborníkov vo veci ošetrovania a orežávania drevín, k zásahu účastníka konania na drevinách v areáli cintorína v obci Štefanov.

Prvostupňový správny orgán v rámci konania vykonal dňa 24.9.2014 spoločnú obhliadku orezaných drevín v areáli cintorína v Štefanove za účasti ŠOP SR. Na základe obhliadky

orezaných drevín vypracovala ŠOP SR stanovisko zo dňa 26.9.2014, ktoré bolo podkladom na vydanie rozhodnutia, a s ktorým bol účastník konania oboznámený listom zo dňa 1.10.2014.

Na ústnom pojednávaní dňa 19.9.2014 účastník konania do zápisnice uviedol, že z danej situácie sa poučil a v budúcnosti bude už realizovať orezy drevín v súlade s platnou legislatívou.

Ďalej uviedol, že trvá na svojom vyjadrení z odvolania voči predchádzajúcemu rozhodnutiu č. 3397100614/4058-15065/Bly zo dňa 21.5.2014 v ktorom namieta nasledovné:

1.

Neboli dodržané niektoré ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len správny poriadok), zákona č. 543/2002 Z. z. a vyhlášky č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 543/2002 Z.z v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhláška č.24/2003 Z.z). V odvolaní boli citované ustanovenia § 3 ods. 1 a 5, § 32 ods. 1, § 46, § 47 ods. 3 správneho poriadku, § 90 ods. 2 písm. b/, § 91 ods. 1 zákona a § 17 ods. 2 a 5 vyhlášky.

2.

V protokole zo štátneho dozoru č. 08/14-OP zo dňa 24.03.2014 (ďalej len protokol), ktorý bol podkladom pre rozhodnutie, je na str. 2 uvedené, že „Podľa vyjadrenia kontrolovanej osoby a starostu Štefanova boli predmetné dreviny orezané na základe žiadostí občanov, že dochádza k padaniu suchých konárov na okolité pomníky a okoloidúcich.“ V protokole na str. 3 sa uvádza odborné stanovisko Štátnej ochrany prírody SR regionálne centrum ochrany prírody v Modre Správy Chránenej krajinskej oblasti Záhorie zo dňa 25.02.2014 (ďalej len ŠOP SR), v ktorom je uvedené: „Zrejme potreba orezu jednotlivých stromov vyplynula z obavy, že odlomené konáre môžu niekomu ublížiť resp. môžu poškodiť samotný hrob (v mnohých prípadoch ide o hodnotný majetok).“ V rozhodnutí na 2. strane je uvedené, že orezanie predmetných drevín bolo realizované na základe požiadavky vlastníka a správcu cintorína – rímskokatolícka farnosť Štefanov a Obce Štefanov. Pri výkone rezu bol vždy prítomný jeden z majiteľov cintorína. Rez drevín bol realizovaný z dôvodu ohrozenia a bezpečnosti občanov a majiteľov pomníkov na cintoríne a termín bol určený na základe požiadavky objednávateľa.

3.

Na str. 5 rozhodnutia inšpekcia vzala do úvahy, že účastník konania mal byť usmernенý zo strany Obce Štefanov ako orgánu ochrany prírody (jej zástupca bol pri reze prítomný), aby pri orezaní drevín nedošlo k ich poškodeniu. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že orezanie drevín sme vykonali nie z vlastného podnetu, ale na podnet a podľa požiadaviek Obce Štefanov, ktorá v oblasti štátnej správy ochrany prírody a krajiny vykonáva pôsobnosť orgánu ochrany prírody. Táto okolnosť však nebola zo strany inšpekcie vzatá dôsledne do úvahy pri rozhodovaní o uložení pokuty a ani pri určení jej výšky. Fyzická účasť zástupcu orgánu ochrany prírody pri orezaní drevín je takou okolnosťou, na ktorú mala inšpekcia obozretnejšie a dôslednejšie prihliadnúť pri zvažovaní, či je pokutu vôbec v tomto prípade dôvodné uložiť, nakoľko podľa § 90 ods. 2 písm. b/ zákona umožňuje uložiť pokutu (teda neukladá povinnosť ju uložiť). Zistenie podrobného a presného stanoviska Obce Štefanov na účely konania o uložení pokuty bolo potrebné pre spoľahlivé, presné a úplné zistenie skutočného stavu veci (§ 3 ods. 5, § 32 ods. 1 a § 46 správneho poriadku). Ak by aj uloženie pokuty v tomto prípade bolo dôvodné, čo však popierame, účasť orgánu ochrany prírody pri orezaní drevín považujeme za určujúcu pre stanovenie výšky pokuty podľa § 91 ods. 1 zákona. Vzhľadom na túto okolnosť považujeme pokutu vo výške 3000 eur za neprimeranú a môže mať likvidačné dôsledky.

4.

Inšpekcia v rozhodnutí vytýka, že dreviny boli orezané v nevhodnom ročnom období a poukazuje na ustanovenie § 17 ods. 5 vyhlášky č.24/2003 Z.z, avšak z rozhodnutia vôbec nevyplýva, či inšpekcia skúmala a ako vyhodnotila dôvodnosť a právnu možnosť vykonania orezania drevín v januári a februári 2014 (t.j. v inom ako vegetačnom období) z pohľadu ustanovenia § 17 ods. 5 druhej vety vyhlášky, ktoré umožňuje vykonávať rez aj v inom ako vegetačnom období v prípadoch bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody na majetku. V protokole pritom inšpekcia preukázateľne uvádza, že „dreviny boli orezané na základe žiadostí občanov, že dochádza k padaniu suchých konárov na okolité pomníky a okoloidúcich“ resp. „potreba orezu jednotlivých stromov vyplynula z obavy, že odlomené konáre môžu niekomu ublížiť resp. môžu poškodiť samotný hrob (v mnohých prípadoch ide o hodnotný majetok)“. Inšpekciou takto zistené dôvody orezania drevín bolo potrebné posúdiť a vyhodnotiť zo strany inšpekcie podľa ust. § 17 ods. 5 druhej vety vyhlášky, čo však v rozhodnutí absentuje.

5.

Inšpekcia v rozhodnutí na str. 3 výslovne konštatuje, že „nepozná zdravotný stav orezaných drevín na uvedenej lokalite...“, avšak následne na strane 4 uvádza, že „v uvedenom prípade nešlo o úplne suché a odumreté stromy...“. Zistenie skutočného stavu orezaných drevín zo strany inšpekcie bolo potrebné pre urobenie záveru o tom, či vôbec v danom prípade možno hovoriť o poškodzovaní drevín z hľadiska naplnenia definičných znakov poškodzovania drevín vymedzených v ust. § 17 ods. 2 vyhlášky č.24/2003 Z.z, na ktoré sa inšpekcia v rozhodnutí odvoláva a či je teda dôvod na uloženie pokuty. Uvedené konštatovania inšpekcie k stavu drevín sú vzájomne rozporné a nespĺňajú požiadavky správneho poriadku na spoľahlivé, presné a úplné zistenie skutočného stavu veci (§ 3 ods. 5, § 32 ods. 1 a § 46 správneho poriadku).

6.

Inšpekcia v rozhodnutí na str. 5 uvádza, že podľa vyhlášky klasifikovala poškodenie ako ťažké (v rozsahu 80 % pri 9 ks drevín na cintoríne) a ako stredné (v rozsahu približne 50 % pri 1 ks dreviny napravo chodníka smerom ku kostolu) a že spôsobená ujma predstavuje podľa vyhlášky č.24/2003 Z.z výšku spoločenskej hodnoty 10974,42 eur. Tieto závery inšpekcie k rozsahu poškodenia a k určaniu výšky ujmy nie sú v rozhodnutí vôbec zdôvodnené – v tejto časti je rozhodnutie nepreskúmateľné a rozporné s ust. § 47 ods. 3 správneho poriadku. Inšpekcia neuvádza, podľa ktorých konkrétnych ustanovení vyhlášky postupovala a akými úvahami sa pritom riadila.

7.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody žiadame rozhodnutie inšpekcie č. 3397100614/4058-15065/Bly zo dňa 21.05.2014 zrušiť.

8.

V doplnení odvolania zo dňa 06.6.2014, ktoré bolo na inšpekciu doručené dňa 11.06.2014, opätovne navrhujeme, aby rozhodnutie bolo zrušené, nakoľko ho považujeme za nezákonné. Napadnuté rozhodnutie považujeme za predčasné. Inšpekcia v protokole na str. 3 uvádza stanovisko ŠOP SR, z ktorého cituje zistenia a závery k poškodeniu predmetných drevín. Inšpekcia v protokole na str. 3 uvádza: „Inšpekcia vyhodnotila, že orezaním predmetných drevín došlo k podstatnému a trvalému zníženiu ekologických a estetických funkcií uvedených drevín.“

Citované „vyhodnotenie“ je v zrejmom rozpore s tým, čo uviedla ŠOP SR v spomínanom stanovisku, v ktorom sa uvádza, že reálne poškodenie bude možné potvrdiť až na konci vegetačnej doby, kedy sa ukáže ako sa stromy vyrovnali s takýmto radikálnym zásahom. ŠOP SR navrhuje hodnotenie vykonaných zásahov až na konci vegetačného obdobia napr. september 2014. V doplnení odvolania sa cituje ustanovenie § 17 ods. 2 vyhlášky č.24/2003 Z.z. Vzhľadom na stanovisko ŠOP SR a znenie § 17 ods. 2 vyhlášky je zrejme, že inšpekcia vydala rozhodnutie predčasne, nakoľko v deň jeho vydania (21.05.2014) nebolo možné ešte spoľahlivo urobiť záver o podstatnom a trvalom znížení ekologických a estetických funkcií orezaných drevín a teda o naplnení definičných znakov poškodzovania drevín podľa uvedenej vyhlášky, za čo inšpekcia uložila pokutu.

K námietkam účastníka konania odvolací orgán uvádza :

1.

Prvostupňový správny orgán pri kontrole ako aj pri ukladaní sankcie postupoval v súlade so všetkými ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z.z., vyhlášky č. 24/2003 Z.z. a zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správneho poriadku). Spoľahlivo zistil skutkový stav – lípy orezal účastník konania v nevhodnom období v rozpore s § 17 ods. 5 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. a takým spôsobom, čo spôsobilo ich trvalé poškodenie v rozpore s § 47 ods.1 zákona č. 543/2002 Z.z. Prvostupňový správny orgán vyhodnotil činnosť účastníka konania aj na základe odborného stanoviska ŠOP SR. Za porušenie § 47 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z môže prvostupňový správny orgán uložiť pokutu za iný správny delikt podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. Vzhľadom na to, že išlo o závažné poškodenie, ktorým došlo k trvalému zníženiu ekologických a estetických funkcií drevín prvostupňový správny orgán pokutu uložil. Pri určovaní výšky pokuty bolo prihliadnuté na všetky okolnosti, za ktorých bol tento skutok spáchaný. Účastník konania vykonal orezy drevín radikálnym spôsobom. Prvostupňový správny orgán oboznámil účastníka konania s ďalšími skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie. Doplnil dokazovanie o odborný posudok Ing. Tomáša Fraňa zo spoločnosti Arbor Vitae Arboristika s.r.o. a hodnotiacu správu Ing. Marcela Trnovského, odborníkov vo veci ošetrovania a orezávania drevín, ktoré sa týkali posúdenia zásahu účastníka konania na drevinách v areáli cintorína v obci Štefanov. Taktiež doplnil spôsob výpočtu spoločenskej ujmy orezaných drevín v súlade s vyhláškou č.24/2003 Z.z. ako aj stanovisko ŠOP SR zo spoločnej obhliadky orezaných drevín po vegetačnom období.. Skutočnosťami, ktorými sa riadil prvostupňový správny orgán pri ukladaní sankcie sú riadne uvedené v odôvodnení rozhodnutia. Prvostupňový správny orgán počas štátneho dozoru i správneho konania o uložení sankcie vyhodnotil, že predmetný zásah bol podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. takým konaním, ktoré spôsobilo poškodenie drevín. Rozhodnutie o pokute malo všetky náležitosti vyplývajúce zo zákona č.71/1967 Zb. Prvostupňový správny orgán pri ukladaní výšky sankcie dostatočne zhodnotil okolnosti, za ktorých bol skutok spáchaný, dôvod orezu drevín ako aj termín jeho vykonania.

2.

Ustanovenie § 17 ods. 4 písm. e) vyhlášky č. 24/2003 Z.z. bližšie určuje postup pri ošetrovaní a udržiavaní drevín, aby boli zabezpečené podmienky na ich optimálny rozvoj. Optimálny rozvoj drevín sa zabezpečuje odborne realizovaným a cieleným rezom dreviny podľa normy STN 83 7010 „Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana vegetácie" (ďalej len norma STN 83 7010).

Podľa uvedenej normy sa redukčný rez musí vykonať veľmi citlivo, inak by mohla nastať nekontrolovateľná výmladnosť. Je veľmi dôležité ponechať, ak je to možné, prirodzený habitus dreviny bez trvalej deformácie koruny. Udržiavanie drevín je zabezpečované aj odstraňovaním odumretých častí, ktoré ohrozujú stabilitu stromu. Žiadosti občanov poukazovali na padanie suchých konárov ohrozujúcich ich bezpečnosť, a tiež ich majetok pri návšteve cintorína. Občania vyjadrili svoje obavy o bezpečnosť ich majetku ako aj o vlastnú bezpečnosť pri návšteve cintorína, ale nemôžu posúdiť aký zásah je potrebný na ošetrovanie a udržiavanie drevín vrátane odstraňovania suchých konárov, preto je irelevantné uvádzať, že orezy boli realizované na základe žiadosti občanov. Napriek tomu, že orez stromov vykonal účastník konania na základe zmluvy s objednávateľom ho nezbavuje povinnosti postupovať pri oreze v súlade s platnými právnymi predpismi. Ak by aj účelom orezov bola ochrana majetku a bezpečnosť občanov, rez mal byť vykonaný v súlade so zákonom č. 543/2002 Z.z. a vyhláškou č. 24/2003 Z.z., ktorý chráni dreviny bez ohľadu na vlastníctvo.

3.

Odvolávanie sa účastníka konania na prítomnosť obce ako orgánu ochrany prírody pri usmerňovaní orezávania drevín vzal prvostupňový správny orgán do úvahy pri stanovení výšky pokuty, teda prihliadal na okolnosti za ktorých bol skutok spáchaný. Táto skutočnosť však nemá vplyv na zásah, ktorý vykonal účastník konania pri orezávaní drevín s dôsledkom ich ťažkého poškodenia. Sankciu za iné správne delikty podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. môže orgán ochrany prírody uložiť podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že poškodzuje dreviny, čo je činnosť zakázaná podľa § 47 ods.1 zákona č. 543/2002 Z.z. Je nevyvrátiteľné, že dreviny poškodil účastník konania práve spôsobom orezu, čoho následkom sa podstatne a trvalo znížili ekologické a estetické funkcie drevín. Svojím konaním tak naplnil skutkovú podstatu iného správneho deliktu podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z.

Starosta obce Štefanov, ktorý sa zúčastnil štátneho dozoru uviedol, že dreviny boli orezané na základe žiadosti občanov, ktorí upozorňovali na padajúce suché konáre na pomníky ako aj na okoloidúcich, a predložil zmluvu o vykonaní prác s účastníkom konania, ktorej predmetom bolo orezanie líc na cintoríne v Štefanove. Prvostupňový správny orgán vzal do úvahy pri zisťovaní protiprávnej činnosti, že obec Štefanov je kompetentným orgánom ochrany prírody vo veci ochrany drevín podľa § 69 ods. 1 zákona č.543/2002 Z.z., a tak má dôkladne poznať povinnosti vyplývajúce z § 47 zákona č.543/2002 Z.z. Inšpekcia nie je však nadriadeným orgánom ochrany prírody obcí a nemá kompetenciu posudzovať schopnosť obce Štefanov plniť si svoje povinnosti ako orgánu ochrany prírody. Prítomnosť zástupcu obce pri orezávaní drevín ako argument je zo strany účastníka konania irelevantný, nakoľko skutkovú podstatu iného správneho deliktu naplnil účastník konania svojím konaním tým, že vykonal orezy drevín takým spôsobom, že im spôsobil trvalé poškodenie. Zákon jasne stanoví, že pokuta sa ukladá tomu, kto poškodzuje dreviny. Z tohto dôvodu bola aj sankcia uložená účastníkovi konania. Vzhľadom na uvedené okolnosti bola sankcia uložená na spodnej hranici možnej sadzby.

Skutočnosť, že drevina vyženie nové konáre, nemôže byť posudzovaná ako poľahčujúca okolnosť a nenaplnenie definície „poškodenia drevín“ podľa § 17 ods.2 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. Takto necitlivo drasticky orezané stromy, ktorým zostali prakticky len kmene s krátkymi pozostatkami kostrových konárov sú v obrovskom strese a stratu listového aparátu voči koreňovému systému sa budú snažiť kompenzovať vytvorením druhotnej koruny. Výsledkom

takéhoto drastického rezu bude teda nekontrolovateľná výmladnosť z adventívnych pupeňov stromu. Tieto sekundárne výhony nie sú dostatočne upevnené ku kmeňu, čo môže viesť a veľmi často vedie k ich odlomeniu. Tvorba sekundárnej náhradnej koruny však strom veľmi vyčerpáva, to znamená, že pokiaľ strom nemá dostatok energetických zásob na tvorbu sekundárnych výhonov, dochádza k úhynu stromu. Navyše tieto stromy sú omnoho náchylnejšie na napadnutie rôznymi hubovými chorobami a škodcami. Takéto drastické „skracovanie“ celého stromu nemožno považovať ani za zmladenie, teda za udržiavanie stromu. Stromy sa totiž na rozdiel od kríkov zmladiť nedajú - to je rozdiel medzi krom a stromom. V prípade zrezania celej koruny a veľkej časti kmeňa rozhodne nešlo o odborne realizovaný a cielený rez dreviny zodpovedajúci norme STN 83 7010.

4.

V odvolaní účastník konania namieta, že prvostupňový správny orgán mu vytýka orezávanie drevín v nevhodnom ročnom období. Poukazuje pritom na § 17 ods. 5 vyhlášky č. 24/2003 Z.z., kedy je možné vykonať orezy aj v inom ako vegetačnom období v prípadoch bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody na majetku. Túto námietku dáva do súvisu s požiadavkami občanov o orezy padajúcich suchých konárov z obavy o svoje zdravie a o poškodenie ich majetku.

V ustanovení § 17 ods. 8 vyhlášky je definované, čo sa považuje za stav bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka. Pod bezprostredným ohrozením zdravia alebo života človeka alebo značnej škody na majetku sa rozumie taký stav bezprostredného ohrozenia, ktorý je vyvolaný najmä nepredvídateľnou alebo neodvratiteľnou udalosťou nezávislou od ľudskej vôle, s ktorou sa spájajú následky týkajúce sa ohrozenia zdravia alebo života človeka alebo vzniku značnej škody na majetku. Ide najmä o úder blesku, povodeň, zemetrasenie, smršť, zosuv pôdy a eróziu, ako aj o suché a odumreté stromy nachádzajúce sa na miestach, kde môžu ohroziť zdravie alebo život človeka alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

V danom prípade nešlo o bezprostredné ohrozenie, ale prirodzený stav, kedy sa na stromoch nachádzajú aj suché konáre, ktoré treba pri udržiavaní drevín odstraňovať práve z dôvodu, aby nedošlo k ich samovoľnému pádu. To znamená, že mali byť odstránené len suché a nebezpečné konáre v termíne od 1. apríla do 30. septembra, ako to určuje § 17 ods. 5 vyhlášky č. 24/2003 Z.z., teda vo vegetačnom období, kedy je nasadená už celá listová plocha, a boli by jednoznačne viditeľné. V čase intenzívneho rastu dreviny reagujú citlivejšie na takéto zásahy a veľkou tvorbou hojivých pletív sú ľahšie schopné vysporiadať sa s prípadnou infekciou a následnou hnilobou. Práve orezávanie drevín v čase vegetačného pokoja, teda mimo stanovený termín, je považované za priťažujúcu okolnosť. Dreviny vo fáze vegetačného pokoja nemajú možnosť brániť sa vlastnými spôsobmi voči prenikaniu patogénov cez značné rezné rany, ktoré spôsobil účastník konania.

5.

V odvolaní účastník konania namieta rozpor v odôvodnení rozhodnutia v súvislosti so zdravotným stavom orezaných drevín. Prvostupňový správny orgán v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nepozná zdravotný stav orezaných drevín v návaznosti na vykonaný neodborný necitlivý orez drevín. Vyslovenie názoru prvostupňového správneho orgánu na inej strane v odôvodnení toho istého rozhodnutia, že nešlo o úplne suché a odumreté stromy nie je v rozpore s názorom ŠOP SR, ktorý uviedla vo svojom odbornom stanovisku zo dňa 25.02.2014, a o ktoré sa prvostupňový správny orgán pri posúdení protiprávneho konania

opieral. Niet pochýb o tom, že necitlivý spôsob orezania odstránením všetkých konárov, dekapitáciou koruny možno považovať za naplnenie definičných znakov „poškodenia drevín“. Prvostupňový správny orgán na túto námietku v novom rozhodnutí uviedol, že zdravotný stav uvedených drevín posúdil na základe vizuálneho posúdenia fotodokumentácie pred orezom, kde dreviny nevykazovali známky ochorenia. Predmetné fotografie mal účastník konania uverejnené na svojej stránke v sociálnej sieti.

6.

Účastník konania v odvolaní namieta závery prvostupňového správneho orgánu k rozsahu poškodenia a k určeniu výšky ujmy, ktoré nie sú v rozhodnutí zdôvodnené a nie je uvedené ani podľa ktorých konkrétnych ustanovení vyhlášky postupoval prvostupňový správny orgán a akými úvahami sa pritom riadil.

Prvostupňový správny orgán vychádzal z kontrolných zistení, ktoré sú v protokole uvedené, a na základe ktorých dospel k záveru, že zo strany účastníka konania spôsobom orezania drevín došlo k porušeniu § 47 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. Pre naplnenie skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. je rozhodujúce posúdenie poškodenia drevín. Spoločenská hodnota drevín je len jedným z mnohých ukazovateľov pri určovaní výšky pokuty. Stanovenie spoločenskej hodnoty poškodenia orezaných drevín podľa vyhlášky č.24/2003 Z.z. prvostupňový správny orgán uviedol v protokole, ktorý bol účastníkovi konania dňa 31.03.2014 doručený. Vo svojom vyjadrení ku kontrolným zisteniam nenamietal žiadne skutočnosti k stanovenej spoločenskej hodnote orezaných drevín. Prvostupňový správny orgán doplnil v novom rozhodnutí podrobnejší spôsob a postup pri stanovení výšky spoločenskej hodnoty orezaných drevín. Na základe odmeraných obvodov orezaných drevín vo výške 130 cm nad zemou stanovil poškodenie orezaných drevín ako ťažké v rozsahu 80 % s vyčíslením ich spoločenskej ujmy. Podrobnosti o výpočte spoločenskej ujmy (rozdiel spoločenskej hodnoty pred orezom a po oreze) sú uvedené tabuľke tohto rozhodnutia. Uviedol, že spoločenská hodnota drevín sa stanovuje podľa § 36 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. v súlade s prílohou č. 33 podľa skupiny stromov (listnaté opadavé), obvodu kmeňa vo výške 130 cm nad zemou, a podľa prílohy č. 36 sa upravuje prirážkovým indexom podľa charakteristiky drevín (dlhoveká drevena, dreviny rastúca na cintoríne). Prvostupňový správny orgán pri posúdení miery poškodenia vychádzal jednak z odborného stanoviska ŠOP SR, o ktoré požiadal počas štátneho dozoru, a ktorá zhodnotila, že ide o orezy veľkého rozsahu a posúdila tiež estetickú a ekologickú hodnotu, ako aj z vlastných odborných znalostí nadobudnutých počas takmer 20-ročnej praxe v ochrane drevín. Niet pochýb, že vykonaným zásahom došlo k poškodeniu drevín s následkom podstatného a trvalého zníženia ekologických a estetických funkcií drevín.

7.- 8.

Účastník konania namieta vyhodnotenie prvostupňového správneho orgánu, že orezaním predmetných drevín došlo k podstatnému a trvalému zníženiu ekologických a estetických funkcií uvedených drevín. Opiera sa pri tom o stanovisko ŠOP SR citované v protokole, v ktorom je uvedené, že reálne poškodenie bude možné potvrdiť až na konci vegetačnej doby, kedy sa ukáže ako sa stromy vyrovnali s takýmto radikálnym zásahom. ŠOP SR navrhuje hodnotenie vykonaných zásahov až na konci vegetačného obdobia. Podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. je poškodzovanie drevín každé konanie alebo

opomenutie konania, ktoré môže **bezprostredne** alebo následne podstatne a trvalo znížiť ekologické a estetické funkcie drevín alebo zapríčiniť ich odumretie.

Z definície poškodenia drevín vyplýva, že následkom orezania drevín účastníkom konania boli **hneď** - bezprostredne trvalo znížené ekologické a estetické funkcie drevín, a preto nebolo potrebné čakať až na koniec vegetačného obdobia.

Prvostupňový správny orgán v rámci nového konania vykonal dňa 24.9.2014 spoločnú obhliadku orezaných drevín v areáli cintorína v Štefanove za účasti ŠOP SR. Na základe obhliadky orezaných drevín vypracovala ŠOP SR stanovisko zo dňa 26.9.2014. V stanovisku je konštatované, že „ 9 ks líp veľkolistých rastúcich na cintoríne v Štefanove bolo orezaných vo februári 2014 nesprávnym spôsobom a v nevhodnom období. U každého stromu bola odstránená skoro celá koruna, nanajvýš zostali iba krátke pahýle hlavných ramien. Všetky stromy vytvorili náhradnú korunu z výmladkov a výstrelkov hlavného kmeňa. Charakter korún pozostáva z nakopených tohoročných výhonkov na konci kmeňa. Ich veľkosť aj celého stromoradia je zmenený a už z diaľky vytvárajú úplne iný dojem. Môžeme konštatovať, že **redukcia korún** je oproti pôvodnej veľkosti asi **80 – 90 %** (v porovnaní so stavom pred orezom, ktorý je zrejмый z fotografií na internete), **čomu úmerne zodpovedá aj zníženie ostatných funkcií stromov asi o 80 %** (estetická, krajínotvorná, ekologická, hygienická – zachytáva prach a nečistoty, zvyšuje vlhkosť vzduchu, tlmí hluk, produkcia kyslíka a pod.).

Predpokladaný vývoj: stromy budú naďalej vyháňať nové výhonky a výmladky na kmeni. Koruny stromov sa budú časom zahusťovať a zväčšovať, nikdy nedorastú do pôvodnej koruny. Prichytenie ku kmeňu je pomerne slabé a keď konáre zhrubnú a oťažujú môžu sa od kmeňa ľahko odlomiť. V budúcnosti bude treba z ohľadom na bezpečnosť výhonky pravidelne orezávať. Na rozdiel od výrubu budú orezané stromy aj naďalej plniť svoje funkcie, avšak už v obmedzenej miere. Podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. je poškodzovanie drevín každé konanie alebo opomenutie konania, ktoré môže bezprostredne alebo následne podstatne a trvalo znížiť ekologické a estetické funkcie drevín alebo zapríčiniť ich odumretie. V tomto zmysle konštatujeme, že **došlo k poškodeniu drevín nesprávne vykonaným orezom v priemernom rozsahu asi 80% pre každý strom.**“

Prvostupňový správny orgán požiadal Ing. Marcela Trnovského z Arbor Vitae Arboristika s.r.o. a Ing. Marcela Trnovského, odborníkov vo veci ošetrovania a orezovania drevín. o posúdenie zásahu účastníka konania na drevinách v areáli cintorína v obci Štefanov. V závere posudku je konštatované, že „Na základe dostupných informácií a doložených fotografií boli lipy v areáli cintorína v obci Štefanov daným zásahom vážne a nezvratne devastáčne poškodené, a že tento zásah (zosadzovací rez) bol vzhľadom na pôvodný stav nosných štruktúr stromov (kmeňov a kostrových vetvení) a celkovú biomechanickú vitalitu stromov neopodstatnený, neadekvátny a technologicky chybný. Všetky funkcie orezaných drevín sú degradované prakticky na nulu. Tento typ zásahu je pre strom deštruktívny s dôsledkom nezvratného zhoršenia zdravotného stavu. V skutočnosti sa dekapitované stromy stávajú hrozbou až po takomto zákroku, v prípade, že zákrok prežijú. Bez ohľadu na schopnosť výmladnosti, možno s určitou sknosťou skonštatovať, že takéto zákroky znamenajú bez výnimky a vždy začiatok konca stromu. Pokiaľ sa lipa dožíva 1000 rokov, tieto stromy zhnijú v priebehu nasledujúcich niekoľkých rokov, prípadne desaťročí“.

Uvedený zásah do drevín **bezprostredne** podstatne a trvalo znížil ich ekologické funkcie (v prípade ak by aj prežili, nikdy nedosiahnu parametre pôvodných drevín) a estetické funkcie (orezané dreviny vytvoria sekundárnu korunu s konármi, ktoré už bude treba stále orezávať). Nové výhonky tvoriace sekundárnu korunu majú slabé ukotvenie, dochádza k ich vylamovaniu, čím sa stávajú pre okolie rizikovejšie ako pôvodná koruna.

Na základe uvedeného prvostupňový správny orgán správne zhodnotil zásah účastníka konania ako poškodenie s trvalými následkami (aj podľa stanoviska ŠOP SR je rozsah poškodenia 80%). Nakoľko spôsob orezu spĺňa definičné znaky bezprostredného poškodeniu drevín podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č.24/2003 Z.z. nie je rozhodujúce ako sa stromy s takýmto radikálnym zásahom v budúcnosti vyrovnajú. Orežanie drevín takým radikálnym spôsobom má za následok podstatné a trvalé zníženie ich ekologických a estetických funkcií. Na drevinách bol realizovaný hlboký zosadzovací rez až na kostrové vetvenia, prípadne kmeň, čím nebol zachovaný prirodzený habitus korún. Po orežaní zostali na konároch početné a neošetrené rezné rany. Poškodené dreviny nedokážu naplniť rekreačné, psychologické, asanačné, krajnotvorné či melioračné funkcie, ktoré v krajine plnia. Orezy drevín boli vykonané v nevhodnom termíne, v čase vegetačného pokoja, kedy sa nedokážu dreviny dostatočne brániť vlastnými spôsobmi voči prenikaniu patogénov cez značné a početné rany, ktoré nerešpektovaním zákona č. 543/2002 Z.z. a vyhlášky č.24/2003 Z.z. vykonal účastník konania.

Prvostupňový správny orgán dňa 19.9.2014 oboznámil účastníka konania s posudkom Ing. Marcela Trnovského a Ing. Tomáša Fraňa a so spôsobom a postupom výpočtu spoločenskej hodnoty poškodených drevín a dal mu možnosť vyjadriť sa k podkladom pre rozhodnutie. Taktiež požiadal ŠOP SR o posúdenie orezov 9 ks líp veľkolistých rastúcich na cintoríne v Štefanove po vegetačnom období s ktorým oboznámil účastníka konania listom zo dňa 1.10.2014. Prvostupňový správny orgán vyhodnotil a zdôvodnil všetky nazhromaždené dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie.

Na námietku účastníka konania v odvolaní voči rozhodnutiu č.3397101914/6379-28669/Bly zo dňa 8.10.2014 rozdeliť zodpovednosť medzi dva subjekty účastníka konania, ktorý orez vykonal a obec, ktorá orez objednala, analogicky ako pri výrube drevín, odvolací orgán uvádza nasledovné:

Podľa § 90 ods.3 písm. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. môže orgán ochrany prírody uložiť pokutu za protiprávne konanie subjektu, ktorý drevinu vyrúbe, subjektu, ktorý dá pokyn na výrub ako aj subjektu, ktorý výrub objedná bez splnenia podmienok podľa § 47 ods.8.

V prípade poškodenia dreviny zákon určuje možnosť uloženia pokuty taxatívne len tomu, kto poškodzuje dreviny /§ 90 ods.2 písm. b)/.

Podľa § 90 ods. 2 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. je možné uložiť pokutu do výšky 23 235,74 eur za protiprávne konanie tomu, kto poškodzuje dreviny. Dreviny jednoznačne poškodil účastník konania, ktorý orezy vykonal. Zákon explicitne určil komu je možné uložiť pokutu v prípade poškodenia drevín, a to výlučne tomu, kto spôsobil svojou činnosťou poškodenie drevín. Nie je možné túto zodpovednosť preniesť na niekoho iného, teda ani na objednávateľa prác, ktorý danú činnosť nevykonal a dreviny nepoškodil. Orežanie líp na cintoríne v obci Štefanov bolo vykonané takým nepriateľným a rozsiahlym spôsobom s trvalými následkami, že nebolo možné upustiť od uloženia sankcie. Pri ukladaní sankcie boli

zohľadnené všetky okolnosti za ktorých bol skutok spáchaný, čoho dôsledkom bola pokuta uložená na dolnej hranici možnej sadzby.

Sankcia za správny delikt ako taká nie je sama o sebe účelom správneho trestania. Ukladaním správnych sankcií sa v podmienkach právneho štátu súčasne sleduje ako cieľ všeobecná a aj individuálna prevencia. Sankcia má donútiť trestaný subjekt, aby jeho správanie v budúcnosti bolo v súlade so zákonom.

Pri určovaní výšky pokuty za iný správny delikt odvolací orgán prihliadol na závažnosť konania účastníka konania, ktorá spočívala v tom, že vykonal necitlivo rozsiahly orez dlhovekých drevín, bez zachovania prirodzeného tvaru koruny zodpovedajúcemu habitu daného taxónu, bez zachovania akýchkoľvek konárov, a v nevhodnom

čase, kedy vo fáze vegetačného pokoja dreviny nemajú cez značné rezné rany možnosť brániť sa vlastnými spôsobmi voči prenikaniu patogénov. Spôsob orezania drevín má za následok poškodenie, ktoré podstatne a trvalo znížilo prakticky všetky funkcie, ktoré dreviny v danom prostredí plnili. V prípade, ak by aj prežili, nikdy nedosiahnu parametrov pôvodných drevín. Orezané dreviny vytvoria sekundárnu korunu s konármi, ktoré už bude treba stále orezávať. Nové výhonky tvoriace sekundárnu korunu majú slabé ukotvenie, dochádza k ich vylamovaniu, čím sa stávajú pre okolie rizikovejšie ako pôvodná koruna. Takéto orezanie drevín sa tak minulo cieľu, pre ktorý bol na cintoríne vykonaný. V prípade vytvorenia sekundárnej koruny bude v priebehu krátkej doby potrebná ďalšia redukcia zhnitých častí.

Odvolací orgán prihliadol pri orezávaní drevín tiež na okolnosť prítomnosti zástupcu obce, ako kompetentného orgánu ochrany prírody vo veci ochrany drevín podľa § 69 ods. 1 zákona č.543/2002 Z.z. Vzal túto skutočnosť ako poľahčujúcu okolnosť, a uložil pokutu na dolnej hranici možnej sadzby.

V odvolaní účastník konania navrhuje znížiť pokutu a zároveň nariadiť opatrenia podľa § 91 ods.7 zákona č. 543/2002 Z.z. týkajúce sa starostlivosti o poškodené dreviny a výsadby nových drevín v areáli cintorína.

K tomu odvolací orgán uvádza: Účastník konania ešte na prvom pojednávaní dňa 5.5.2014 uviedol, že má záujem o zaškolenie pracovníkov vo veci orezov drevín a v budúcnosti bude takéto zásahy konzultovať s odborníkom a zo vzniknutej situácie sa poučil.

Opatrenia, ktoré účastník konania navrhuje sú opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania za ktoré bola uložená pokuta. V danom prípade nie je možné aplikovať uvedený paragraf, nakoľko poškodenie drevín je nezvratné a trvalé. Práve z tohto dôvodu je žiaduce postupovať pri orezávaní drevín podľa normy STN 83 7010 „Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie“ v zmysle § 17 ods. 4 písm. e) vyhlášky č. 24/2003 Z.z., aby k poškodzovaniu drevín nedochádzalo.

Posúdenie výšky pokuty je vecou správneho uváženia prvostupňového správneho orgánu. Odvolací orgán má za to, že výška pokuty je riadne zdôvodnená, kde je na jednej strane zohľadnená závažnosť, ale na druhej strane tiež prihliadal na to, že účastník konania sa dopustil správneho deliktu po prvýkrát, a preto považuje výšku uloženej pokuty za primeranú.

Odvolací orgán uvádza, že účastník konania môže uhradiť pokutu aj podľa splátkového kalendára. O túto možnosť je potrebné písomne požiadať riaditeľa Environmentálneho fondu na adrese - Environmentálny fond, Bukureštská 4, 813 26 Bratislava.

Odvolačný orgán nezistil v napadnutom rozhodnutí ani v konaní, ktoré mu predchádzalo, také nedostatky, pre ktoré by rozhodnutie musel zmeniť alebo zrušiť, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho orgánu sa nemožno odvolať (§ 59 ods. 4 zák. č. 71/1967Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov). Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom (§ 47 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov).

RNDr. Beata Múčková
hlavná inšpektorka